

ALEQUE & ISSAY

Titel

Aleque & Issay

Produktionsland

Sverige, 2025

Målgrupp

från åk 1

Teman

Barndom, Familj, Identitet, Geografi

Ämne

Samhällskunskap, Geografi, Psykologi, Barn- och fritidsprogrammet på gymnasiet

Längd

92 minuter

Dialogspråk

Svenska

Undertexter

Svenska

Regi

Tora Mkandawire Mårtens

Svensk distribution

TriArt Film

Filmbokning

skolbio@triart.se

I dokumentären **Aleque & Issay** följer filmaren Tora Mkandawire Mårtens sina egna treåriga tvillingar med kameran när familjen flyttar för att bo i Beijing en tid. Att växa upp i ett nytt land har sina utmaningar och att utforska världen jämte sin tvilling kan vara både prövande och stärkande. Resultatet är en film om att utvecklas, uppleva glädje och sorg, men också om att utforska sin egen identitet.

OM HANDLENINGEN OCH LÄROPLANEN

Film är ett mångfacetterat pedagogiskt verktyg där våra filmhandledningar är gjorda för att ledsaga dig som lärare. Åldersrekommendationen här sträcker sig från åk 1 och uppåt. **Aleque & Issay** är en unik film om att vara barn och att utvecklas. Den kan med behållning ses av alla som själva är barn, varit barn eller som arbetar med barn. Därmed är detta en film som är lämplig också på gymnasiets barn- och fritidsprogram. Som pedagog kan du välja att ta upp ett eller flera teman eller viga lite mer tid åt fördjupning knutet till någon av frågeställningarna. Filmen lyfter barnets perspektiv och hur barnet söker förståelse och begriplighet i ett nytt socialt sammanhang.

Skolans uppgift är att låta varje enskild elev finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet genom att ge sitt bästa i ansvarig frihet. Frågor som väl knyter an till barnen i filmen. Den berör även stora existentiella frågor som identitet, integritet, könsroller, frigörelse och döden.

Aleque & Issay kan också knytas till ämnet psykologi vid högre studier och ge upphov till diskussioner hur komplexa faktorer påverkar beteende, känslor och tankar hos människan, både som individ och tillsammans med andra.

INNAN FILMEN

- Förbered gärna genom att se filmens trailer.

Ta reda på lite fakta om Beijing och Kina. Till exempel:

- Var i Kina ligger Beijing?
- Vad talar man för språk?
- Hur många bor där?
- När byggdes kinesiska muren (som de besöker i filmen)
- När och hur firar man nyår? Vilka nyår firas i filmen?

HANDLING

Treåriga tvillingarna Aleque och Issay och deras syster, babyn Tiwa, har precis flyttat med sina föräldrar från Sverige till Beijing i Kina. I väntan på att möblerna ska komma sover de tillsammans på en stor luftmadrass. Genom det stora fönstret på 26:e våningen blickar de ner på tjugotvå-miljonstaden och den aldrig upphörande trafiken. Att ta sig över gatan kan vara något av ett äventyr. Men det finns också stora ytor och parker att leka och springa i. I varje hörn säljer någon leksaker.

Tvillingarna väcker viss uppmärksamhet med sina blonda hår och det faktum att familjen har tre barn är lite exotiskt för kineser som länge levde med den så kallade ettbarnspolitiken. De tror ibland att Aleque är pojke medan Issay tas för en flicka och folk vill gärna fotografera sig med de gulliga barnen. Men att vara tre år är inte alltid lätt. Som tvillingar tävlar de mot varandra i det

mesta. Ibland blir de arga på varandra men oftast stöttar den ena den andre. Som när det är svårt att blåsa ut ljusen på födelsedagstårtan eller när man ska lära sig cykla.

Aleque och Issay får åka buss själva till förskolan medan de fortfarande suger på napp. De trivs bra trots att det är så mycket folk överallt men längtar efter sina leksaker som inte kommit fram ännu. De får fira sitt första kinesiska nyår, prova att äta kinesisk mat med pinnar, och överallt möter de nyfikna blickar.

Ibland är luften så dålig att de måste hålla sig inomhus eller bära munskydd. De fyller fyra år och tar ett gemensamt beslut att sluta med napp. Att de är två egna personligheter blir tydligare ju äldre de blir. I skolan som har internationell profil kämpar de på med kinesiskan men när de ska bjuda in till femårskalas är det inte självklart vilka som är deras riktiga kompisar.

De tar tåget till havet där de bygger sandlott och blir utfrågade av den nyfikna lokalbefolkningen. När de skall börja första klass

har de också lärt sig att cykla. Aleque tycker inte om 'tjejiga' saker och vill helst klä sig som Issay. Hon fasar för att hon ska tvingas ha klänning i skolan. Lillasyster Tiwa som nu har börjat ta mer plats i familjen börjar förskolan. Hon betraktar lite avundsjukt sina äldre syskon. Aleque blir först att tappa tänder.

När de befinner sig på semester vid havet får de samtal från Sverige om att deras farfar Gogo är väldigt sjuk. De far hem men Gogo dör strax därpå. Aleque och Issay får gå med på begravningen, ta adjö och lägga sina blommor i graven. De fyller sex år men längtar hem till Beijing. Det blir ett glatt återseende av gatorna och kvarteren där de lekt så mycket. Everything is awesome!

När ännu ett nyår kommer besöker familjen kinesiska muren och firar in Råttans år med fyrverkerier och de första lösa tänderna för Issay. Medan Aleque får coola glasögon. När tvillingarna fyller sju känner sig lillasyster Tiwa lite utanför när de öppnar sina paket. Familjen håller en ceremoni vid havet för att minnas farfar Gogo. Nu, efter fyra år, är det snart dags att återvända till Sverige igen. Barnen är inte särskilt glada över det men kartongerna är packade. Nu väntar släktingar och en ny lägenhet i Stockholm. En ny tid tar sin början.

UT I VIDA VÄRLDEN

Tvillingarna Aleque och Issay är bara tre år när de flyttar med sina föräldrar och lillasyster, bebisen Tiwa, till Beijing. Allt är nytt. Språket, människorna, kulturen, maten och miljöerna. Det finns mycket att upptäcka och förundras över.

- Vilka miljöer är det som möter tvillingarna? Hur ser arkitekturen och husen ut där de bor? Var leker de? Skiljer sig staden från våra svenska städer?

- Hur finner tvillingarna sig tillrätta i de nya miljöerna? Vad förvånar dem? Hur ser deras skolgång ut?

- När kan de inte gå ut?

- I början har de inte fått med sig sina leksaker från Sverige. Vad leker de med i Beijing?

- Deras mamma frågar dem hur de upplever att ha flyttat till Kina. Vad svarar de då?

- De är bara tre år och ibland blir det tydligt. När märker vi att de just är två treåringar med både energi, starka känslor och ett snabbt skiftande humör?

- Hur skojar tvillingarna om hur de själva kommer vara som föräldrar?

- De möts ofta av nyfikna blickar och familjen, som med kinesiska mått är stor, får många frågor. Folk kommer fram och vill fotografera eller ta selfies med dem. Vad tror ni fascinerar kineserna med familjen och tvillingarna?

- Kina drev under en tid den så kallade ettbarnspolitiken. Den upphävdes 2015 men dess efterverkningar lever till viss del kvar. Ta reda på vad den innebar för kinesiska familjer och vad man ville uppnå med den. Hur många barn får man ha idag i Kina?

TVILLINGAR KONKURRENS OCH GEMENSKAP

Under de 35 år som ettbarnspolitiken rådde föddes ändå en del tvillingar. Det ansågs då som något mirakulöst, rent av en välsignelse. Tvillingar är ett fenomen som fångslar och i Kina omfamnar man tvillingkaraktärer inom populärkulturen. Filmens svenska tvillingar är som många tvillingar både ovanliga och helt vanliga barn.

- Aleque och Issay står varandra nära och filmen visar dem ofta tätt tillsammans både fysiskt och känslomässigt. Hur fångar filmen deras nära gemenskap? När är de oskiljaktiga?
- På deras fjärde födelsedag sitter de med varsin tårta och Issay lyckas inte blåsa ut sina ljus medan Aleque som lyckats blåsa ut sina hjälper honom. Och hon lockar honom att vilja dansa trots att han egentligen inte tycker om det. I vilka scener ser vi hur de på bästa sätt stöttar varandra och får varandra att växa? Hur talar de varandra tillrätta?
- Redan från början ser man deras olikheter. Skillnader som syns mer ju äldre de blir. Vilka olika färdigheter har de?
- I en scen klättrar Issay vilt i träd medan Aleque som inte vågar klättra irriterat skäller på honom. Tvillingar vill alltid tävla, vinna och vara bäst, säger deras mamma. När ser vi att de konkurrerar med varandra eller retas?
- Känner ni några som är tvillingar, eller är själv tvilling? Vad är det för och det roligaste med att vara tvilling tänker ni?
- Tvillingarnas lillasyster Tiwa är bara en bebis när de kommer till Kina. Men hon växer ju också och försöker finna sin plats i familjen. Hur ser hon på sina äldre syskon? Hur försöker även hon få lite uppmärksamhet?

LITEN MED STORA TANKAR

Vi får följa tvillingarna från att de är tre år tills de fyller sju. Mycket hinner hända och de utvecklas både fysiskt och mentalt. De får som alla vara med om lycka och sorg. Ibland är det motigt och svårt att reda ut varför man känner som man gör när man är liten. Inte minst handlar det om att forma sin egen identitet utifrån sina egna önskningar när omvärlden verkar bestå av förutbestämda snäva ramar.

- En del kineser de möter tror att Issay är flicka och Aleque pojke. Aleque säger att Gud skapade henne som en flicka i en pojkes kropp. Hon gillar inte flicksaker. Hur resonerar hon kring vem och hur hon vill vara? Vad är hon mest orolig och ledsen över? Hur belyser filmen hur omvärlden redan tidigt vill placera in pojkar och flickor i olika fack?
- Hur tänker ni om normerna kring vilka könsroller som finns i vårt samhälle? Tillåts barn själva utforska vem de vill vara? Vad är identitet? Är ni själva påverkade av hur en flicka respektive en pojke bör vara eller ha för intressen?

- När tvillingarna ska bjuda in till sitt femårskalas blir Issay ledsen för att han inte kommer på några att bjuda. Hur talar han och Aleque om vänner och vänskap? När tycker ni att man är en vän?
- Hur reagerar skolkamraterna när tvillingarna ska lämna och återvända till Sverige?
- När barnens farfar Gogo blir sjuk återvänder familjen till Sverige. Efter en tid på sjukhus dör Gogo. Vilka funderingar har barnen kring sin farfar och döden? Hur tänker de hålla hans minne vid liv?
- Alla kommer någon gång att mista någon och tvingas tänka på döden. Att få följa med på begravning är en del av livet. Vad händer på en begravning?
- Vilka funderingar har ni kring döden? Talar man om den i skolan och hemma?

HEM LJUVA HEM – ÖGONBLICK BLIR MINNEN

”Aleque och Issay säger att det är när man blundar ögonen och väntar en stund. Om man lägger alla ögonblick bredvid varandra så går tiden. Och kvar blir alla minnen.” Så inleds filmen. Och det är tvillingarnas lillasyster Tiwa vi hör berätta. De tre blickar ner från 26:e våningen i lägenheten i Peking där de bott i fyra år. Sedan börjar berättelsen från början när de kom till Kina för första gången.

- Vad tillför det filmen att det är Tiwa som är berättaren?
- Filmen följer dem under fyra år. Vilka viktiga milstolpar kommer de uppleva under resans gång? Om ni skulle berätta vad filmen handlar om hur skulle ni förklara vad som händer?
- Familjen flyttar till mellan Sverige och Kina och tillbaka till Sverige. När barnen säger ’home sweet home’, vad menar de då? Vad är hemma för dem? Kan man ha flera hem? Vad är hemma för er?
- Ögonblick läggs till ögonblick och skapar minnen. Filmen blir ju ett unikt tidsdokument för barnen och familjen som skapar deras gemensamma minnen. Nu kan vi alla skapa minnen med bilder och filmer. Har ni några sådana egna bilder? Vad känner ni när ni ser er själva som små eller yngre? Vilka är era viktigaste minnen?

- Filmen är en dokumentär som fångar stunden och ögonblicket spontant. Man säger inte så lätt åt treåringar hur de ska agera. Men man använder sig också givetvis av en utvald verklighet. Vilka scener känns mest spontana och verklighetsnära?
- Tvillingarnas mamma Tora är dokumentärfilmare och intresserar sig för dynamiken i nära relationer. Hon har bland annat gjort filmerna *Colombianos* (2012) om två bröder och *Martha & Niki* (2016) om två hiphopdansare. I *Aleque och Issay* följer hon sina egna tvillingar och har velat förmedla och gestalta barnens perspektiv där vuxen världen bara finns i bildernas periferi. När märker vi av hennes och pappa Andrés närvaro? Hur samtalar de med sina barn?
- Filmen arbetar med ett vackert foto och ett återkommande musiktema som inramning. Vilka bilder, miljöer och stämningar har stannat kvar hos er efter filmen?
- I sista scenen befinner de sig i den nya lägenheten i Stockholm. Hur blir sista bilden en återkoppling till filmens första?

